

แผนที่การลงทุน

วางเป้าหมาย และสำรวจฐานะ

วางเป้าหมายชีวิต

ก่อนที่จะเข้าสู่สนามการลงทุนนั้น ต้องสำรวจเป้าหมายชีวิตให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องอะไร ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้ มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยที่เพิ่มขึ้น จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของเป้าหมาย แล้วใช้เป็นโจทย์ในการวางแผนทางการเงิน เพื่อสร้างฐานด้านกำลังทรัพย์ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ลองเช็คตัวอย่างเป้าหมายชีวิตกันดู อาจมีบางแบบที่ตรงกับคุณ ก่อนที่จะร่วมเดินทางไปกับเราสู่สนามการลงทุน.....

- เรียนต่อเมืองนอก
- เปิดร้านดอกไม้
- เรือนหออรรัก
- ท่องเที่ยวทั่วโลก
- ชีวิตแสนสุขวัยชรา

สำรวจฐานะสุทธิ

เมื่อมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนแล้ว ก็ต้องมาลองเช็คสุขภาพทางการเงินของคุณ โดยการสำรวจฐานะสุทธิ เพื่อให้ทราบว่า คุณมีทุนรอนที่จะทำเป้าหมายให้เป็นจริงได้มากน้อยแค่ไหน ลองมาคำนวณหาภาพรวมด้านฐานะการเงินของคุณ โดยเอาทรัพย์สินทางการเงินที่มีอยู่ทุกรายการมาลบออกด้วยหนี้สินทางการเงินทุกรายการ ตัวเลขที่ได้ คือ ฐานะสุทธิของคุณ

หากผลที่ได้ออกมาปรากฏว่ามีฐานะติดลบ คุณคงต้องหาหนทางที่จะเปลี่ยนให้เป็นบวกโดยเริ่มทบทวนพฤติกรรมการใช้จ่าย และเรียนรู้แนวทาง "ออมให้มากขึ้น จ่ายให้น้อยลง" รวมทั้งหาทางเพิ่มรายได้ช่องทางหนึ่งด้วยวิธีหนึ่งที่อาจจะช่วยให้เงินที่มีอยู่เพิ่มพูนมากขึ้น ได้ก็คือ "การลงทุน"

"เมื่อมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน มีสุขภาพการเงินที่ดี และตัดสินใจลงทุนแล้ว ก็ต้องมาเรียนรู้กติกาก่อนเข้าสวนสนุกการลงทุนกัน"

รู้จักเรื่องของผลตอบแทนและความเสี่ยง

ก่อนอื่นต้องตั้งข้อสังเกตเฉพาะตัวของคุณเองว่าต้องการอะไรจากการลงทุนมากที่สุด ส่วนใหญ่ก็จะเข้าข่ายคำตอบสุดท้าย 3 ข้อ ที่จะต้องผสมผสานให้พอเหมาะได้แก่

1. มุ่งผลตอบแทน คือ อยากทำให้เงินออกงอกเงยขึ้นมาก ๆ เพราะอยากเป็นเศรษฐี
2. อยากมีสภาพคล่อง คือ ความคล่องตัวในการเปลี่ยนทรัพย์สินให้เป็นเงินสดได้เมื่อยามฉุกเฉิน
3. มุ่งความปลอดภัยเป็นหลัก คือ อยากให้เงินที่ลงทุนไปนั้นมั่นคงปลอดภัย

หากตอบคำถามข้างต้นได้ ก็จะสามารถเลือกลงทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่คุณต้องการได้ แต่ไม่ว่าจะมีเป้าหมายการลงทุนแบบใด ก็ต้องมีความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้อง การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนก็มีมาก แต่การลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำลงมาผลตอบแทนที่ได้รับก็จะต่ำไปด้วย ไม่มีการลงทุนใดที่ไม่เสี่ยง แต่ถ้ามีความรู้ในเรื่องความเสี่ยงก็จะสามารถจัดการกับความเสี่ยงได้ ต้องรู้อะไรเกี่ยวกับความเสี่ยงบ้าง ?

1. รู้ว่าตนเองสามารถรับความเสี่ยงได้แค่ไหน แล้วเลือกลงทุนให้เหมาะสม คือ
  - 1.1 หากเป็นประเภทอนุรักษ์นิยม ที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของเงินลงทุนหรือผลตอบแทนที่แน่นอน คงต้องเลือกลงทุนในเครื่องมือที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น เงินฝาก หรือ พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น
  - 1.2 หากเป็นประเภทเดินสายกลาง คือต้องการผลตอบแทนที่มั่นคงแต่ยังยอมรับความเสี่ยงได้บ้าง คงต้องเลือกลงทุนในเครื่องมือที่มีความเสี่ยงปานกลาง เช่น หุ้นกู้ เป็นต้น
  - 1.3 หากเป็นประเภทชอบความเสี่ยง หรือความท้าทาย เพราะต้องการผลตอบแทนสูง ก็สามารถเลือกการลงทุนเครื่องมือที่มีความเสี่ยงสูง เช่น หุ้น ได้ เป็นต้น
2. รู้ว่ามีความเสี่ยงอะไรบ้างและจะจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างไร
  - 2.1 ความเสี่ยงจากการสูญเสียเงินลงทุนเป็นความเสี่ยงที่อาจไม่ได้รับเงินต้นและผลตอบแทนจากการลงทุนเพราะ ผู้ขายเครื่องมือลงทุนไม่สามารถชำระเงินคืนให้เราได้ ความเสี่ยงแบบนี้สามารถป้องกันได้ด้วยการวิเคราะห์ฐานะ และความมั่นคงของผู้ขายเครื่องมือการลงทุนที่คุณจะเข้าไปลงทุน และเลือกลงทุนในเครื่องมือลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น พันธบัตรรัฐบาล
  - 2.2 ความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อ ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนไม่สามารถงอกเงยได้ทันกับ อัตราเงินเฟ้อ คุณสามารถจัดการกับความเสี่ยงประเภทนี้ได้โดยเลือกลงทุนในเครื่องมือที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ เช่น ตราสารหนี้ หุ้น Top
  - 2.3 ความเสี่ยงจากการลงทุนที่ไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง จนทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการลงทุนที่ตั้งใจไว้ ซึ่งคุณสามารถจัดการได้ด้วยการทบทวนแผนการลงทุนให้ตรงกับความต้องการของคุณ

2.4 ความเสี่ยงจากความเปลี่ยนแปลงในสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ เช่น ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ความผันผวนของราคา เครื่องมือ ลงทุน ฯลฯ ซึ่งความเสี่ยงประเภทนี้ คุณสามารถจัดการได้โดยการกระจายการลงทุนไปไว้ในเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นระยะยาว

รู้จักเลือกเครื่องมือลงทุนให้เข้ากับเป้าหมาย

ในการลงทุน ผู้ลงทุนต้องศึกษาถึงทางเลือกต่าง ๆ ในการบริหารเงินลงทุน เพราะเครื่องมือแต่ละประเภทมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านประโยชน์ รูปแบบของผลตอบแทน และความเสี่ยง และต้องอาศัยวิธีการที่แตกต่างกันไป รวมทั้งต้องรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ในฐานะผู้ลงทุนของเครื่องมืออื่น ๆ ความเข้าใจในลักษณะเฉพาะของเครื่องมือแต่ละประเภทจะทำให้สามารถเลือกลงทุนได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ทั้งในเรื่องของผลตอบแทนและระดับความเสี่ยง ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เครื่องมือลงทุนอาจแบ่งลักษณะได้เป็น

1. เครื่องมือลงทุนที่ให้ความปลอดภัยของเงินลงทุนเป็นหลัก เช่น เงินฝาก พันธบัตร ซึ่งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องสำหรับการลงทุนในเครื่องมือประเภทนี้ก็คือ เงินเฟ้อ เนื่องจากผลตอบแทนมักจะต่ำสูงนัก และอาจมีการกำหนดไว้ตายตัว ทำให้ผลตอบแทนที่ได้ อาจไม่ช่วยให้เงินลงทุนของคุณงอกเงยได้ทันกับระดับราคาสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้นเพราะเงินเฟ้อได้
2. เครื่องมือลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง เช่น หุ้น โดยได้รับผลตอบแทนทั้งในรูปของเงินปันผล หรือกำไรส่วนต่างของราคาเมื่อหุ้นมีราคาสูงขึ้น แต่ผลตอบแทนของเครื่องมือแบบนี้จะมีความอ่อนไหวต่อหลาย ๆ ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจความเสี่ยงในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทผู้ออกหุ้น
3. เครื่องมือลงทุนแบบอื่น ๆ ได้แก่ กองทุนรวม เป็นเครื่องมือการลงทุนที่มีการจัดสรรเงินไปลงทุนในเครื่องมือแบบที่ 1 และ 2 ข้างต้น รวมทั้งอาจไปลงทุนในทรัพย์สินอื่น ๆ เช่น อสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ ซึ่งผลตอบแทนและความเสี่ยงของเครื่องมือประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับทรัพย์สินที่เข้าไปลงทุน เครื่องมือนี้เหมาะสมสำหรับผู้ที่ยังไม่พร้อมทางด้านเวลาและความรู้ที่จะลงทุนด้วยตัวเองเพราะจะมีผู้ชำนาญการเข้ามาบริหารจัดการให้

รู้จักขั้นตอนการลงทุน

การลงทุนมีทั้งแบบลงทุนด้วยตนเอง และลงทุนผ่านผู้ชำนาญการด้านบริหารเงิน ซึ่งทั้งสองแบบนี้มีขั้นตอนรวมทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่ผู้ลงทุนต้องปฏิบัติแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้ลงทุนต้องทำความเข้าใจให้ดีเกี่ยวกับขั้นตอนทั้งในด้านเอกสาร หลักฐาน และการสร้างภาระผูกพันกับผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

รู้จักบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ต้องทำความรู้จัก ได้แก่

- ผู้ออกเครื่องมือลงทุน ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ บริษัท หรือเจ้าของกิจการที่ออกเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อระดมเงินทุนจากผู้ซื้อไปใช้ในการดำเนินกิจการ
- ผู้ให้บริการทางการเงินที่จะเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดการซื้อขายเครื่องมือลงทุนประเภทต่างๆ มีทั้งที่เป็นสถาบันและบุคคล เช่น ที่ปรึกษาทางการเงิน นายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (โบรกเกอร์) ผู้จัดการจำหน่ายหลักทรัพย์ ผู้ค้าหลักทรัพย์ ผู้จัดการกองทุน ผู้ขายหน่วยลงทุน เป็นต้น ซึ่งต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตและอยู่ภายใต้การดูแลของทางการ
- ตลาดซื้อขายซึ่งเป็นศูนย์กลางการซื้อขายเครื่องมือลงทุน เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย เป็นต้น
- ผู้กำกับดูแล หมายถึง องค์กรทางการที่จะดูแลให้ผู้มีส่วนร่วมและกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งหมดดำเนินไปอย่างราบรื่นและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นต้น

รู้จักหาข้อมูลประกอบการลงทุน

ผู้ลงทุนต้องเข้าใจในข้อมูลที่จำเป็นต่อการลงทุน โดยเบื้องต้น ต้องรู้ว่า แหล่งข้อมูลอยู่ที่ไหน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วหน่วยงานทางการที่มีได้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจมักจะเป็นผู้รวบรวม จัดทำ และให้บริการด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และ สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือ องค์กรที่ไม่ใช่ทางการ เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย เป็นต้น โดยข้อมูลดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือบริการห้องสมุด นอกจากนี้ คุณยังสามารถหาข้อมูลได้จากสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แต่การรับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้ คุณคงต้องใช้วิจารณญาณของตนเองประกอบด้วย

นอกจากนี้ คุณต้องรู้ว่าเอกสาร และข้อมูลประเภทไหน ที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจในการลงทุน เช่น หนังสือชี้ชวนสำหรับผู้ที่จะลงทุนในหุ้น รายงานประจำปีที่บอกสถานะการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือแม้แต่นายงานการดำเนินการต่าง ๆ ที่บอกผลการบริหารตามช่วงเวลา เช่น รายงานงบการเงิน รายงานประจำปี เป็นต้น

รู้จักทางออกในการแก้ปัญหา

เมื่อเข้ามาเป็นผู้บริหารเงิน คุณจะต้องทำความเข้าใจกับอีก 2 เรื่องสำคัญ คือ สิทธิ/หน้าที่ที่เกิดขึ้นทันทีที่ลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิ/หน้าที่ ในฐานะผู้ฝากเงิน สิทธิ/หน้าที่ของผู้ถือหุ้น ฯลฯ ต้องตระหนักถึงแนว

ทางการดำเนินการใด ๆ หากสิทธิของคุณถูกละเมิด และอีกประการที่สำคัญ คุณต้องมีความรู้เกี่ยวกับ
ทางหนีทีไล่ หรือกลไกที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น หากคุณไม่ได้รับความเป็นธรรม
จะมีทางออกใดได้บ้าง หรือจะหันหน้าไปพึ่งใครได้ เช่น ทางการผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลอย่างธนาคาร
แห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ทางที่ดีที่สุดคือคุณต้อง
รู้จักป้องกันตนเอง โดยการสร้างภูมิรู้และรู้กติกาก่อนลงทุน

<http://www.sec.or.th/th/educate/manage/invmap/lifeinv/managefp.shtml>